

Sygn. akt II Ca 461/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Teresa Kołbuc**

Sędziowie: **SO Magdalena Bajor-Nadolska**

SO Marek Boniecki (spr.)

Protokolant: protokolant sądowy Iwona Cierpikowska

po rozpoznaniu w dniu 10 września 2013 r. w Kielcach

na rozprawie

sprawy z powództwa Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S.

przeciwko A. K.i B. K.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Rejonowego w Starachowicach

z dnia 1 lutego 2013 r., sygn. I C 82/12

zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I (pierwszym) w stosunku do A. K.i B. K. w ten tylko sposób, że odsetki zasądza od 25 maja 2011 roku zamiast od 29 kwietnia 2011 roku; oddała apelację w pozostałym zakresie; zasądza solidarnie od A. K.i B. K. na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. kwotę 600 (sześćset) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

II Ca 461/13

Uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 10 września 2013 r.

Powodowa Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w S. domagała się ostatecznie zasądzenia od pozwanych B. K., A. K.i M. K. na swoją rzecz kwoty 9204,46 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 14 kwietnia 2011 r. tytułem opłat za korzystanie z lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w S. za okres od początku 2009 r. do końca marca 2011 r.

Pozwane B. K. i A. K. wniosły o oddalenie powództwa, zarzucając, że wszelkie należności względem powodowej spółdzielni zostały zapłacone.

Wyrokiem z dnia 1 lutego 2013 r. zaocznym w stosunku do M. K. Sąd Rejonowy w Starachowicach zasądził solidarnie od wszystkich pozwanych na rzecz strony powodowej kwotę 9204,46 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 29

kwietnia 2001 r., oddalił powództwo w pozostałej części oraz orzekł o kosztach procesu i rygorze natychmiastowej wykonalności.

Sąd pierwszej instancji ustalił stan faktyczny szczegółowo zaprezentowany w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, z którego wynika, że w dniu 1 lutego 1989 r. R. K. uzyskał przydział od spółdzielni mieszkaniowej (...) w S. na lokal mieszkalny przy ul. (...). Wraz z nim, uprawnienie do zamieszkiwania we wskazanym lokalu nabyli: jego żona B. K. oraz dzieci: M. K. i A. K.. W 1991 r. orzeczony został rozwód pozwanej B. K. i R. K.. R. K. został na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Starachowicach z dnia 21 marca 1991 r. eksmitowany z przedmiotowego lokalu, który został wydany B. K.. W 1998 r. pozwana dokonała z byłym mężem dobrowolnego pozasądowego podziału majątku dorobkowego. W 1999 r. R. K. wymeldował się z tego mieszkania. Pozwana nie przedstawiała umowy o podziale majątku w Spółdzielni. Uchwałą rady nadzorczej powodowej spółdzielni z dnia 25 stycznia 2005 r. R. K. wykluczony został z grona jej członków. Uprzednio w poczet członków spółdzielni przyjęta została pozwana B. K., która po wykluczeniu męża uregulowała należności związane z korzystaniem z lokalu. Z tego tytułu wpłaciła w dniu 15 sierpnia 1993 r. na rzecz spółdzielni, tytułem udziału kwotę 20 000 starych zł. Uchwałą Rady Nadzorczej powodowej spółdzielni z dnia 21 września 2005 r. wykluczono B. K. z grona członków spółdzielni wskutek zalegania przez nią z regulowaniem opłat za mieszkanie za okres od sierpnia 2003 r. Wykonanie uchwały zawieszono, dając pozwanej możliwość uregulowania zaległości, co nastąpiło. W dniu 17 stycznia 2008 r. pozwana B. K. zwróciła się do spółdzielni mieszkaniowej o przyjęcie ją w poczet członków spółdzielni. Podniosła, że spłaciła częściowo zadłużenie lokalu. W pozostałym zakresie wniosła o umorzenie długu. Uwzględniając wniosek, spółdzielnia umorzyła resztę zaległości. Ponowne zaleganie z opłatami, powstałe w okresie od 2009 r. skutkowało podjęciem kolejnej uchwały o wykluczeniu w dniu 24 lutego 2011 r. Pozwani zalegają z regulowaniem czynszu i innych opłat za lokal od 2009 r. do chwili obecnej. Według stanu dzień 4 sierpnia 2011 r. łączne zadłużenie pozwanych z tytułu wskazanych należności wynosiło 8554,81 zł, z czego: kwota 7769,59 zł stanowiła zaległe należności za czynsz, 428,73 zł obejmowało zaległości z tytułu opłat za zużycie zimnej wody, 578,33 zł obejmowało zaległości z tytułu opłat za zużycie ciepłej wody. Strona powodowa skierowała do pozwanych wezwanie do zapłaty zadłużenia wyznaczając tygodniowy termin, liczony od dnia otrzymania pisma do spełnienia żadanego świadczenia. Pozwani odebrali wezwanie w dniu 21 kwietnia 2011 r., lecz nie uczynili zadość skierowanemu do nich wezwaniu. Wyrokiem, który uprawomocnił się 12 grudnia 2012 r. pozwani zostali eksmitowani z lokalu.

W ustalonym przez siebie stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał powództwo za uzasadnione. Za bezsporne przyjęto zobowiązanie pozwanych do uiszczania opłat za zajmowany lokal, także co do wysokości. Zdaniem Sądu pierwszej instancji strona pozwana nie wykazała, wbrew ciężącemu na niej z mocy art. 6 k.c. obowiązkowi, że dochodzone pozwem należności zostały przez nią uregulowane w formie potrąceń z tytułu przysługujących B. K. nadpłat oraz bieżących opłat. Za podstawę prawną uwzględnienia powództwa w okresie członkostwa B. K. w spółdzielni przyjęto art. 471 k.c., przepisy statutu spółdzielni oraz art. 4 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych, zaś po jego ustaniu art. 225 k.c. w zw. z art. 224 §2 k.c. Jako datę wymagalności roszczenia strony powodowej Sąd Rejonowy przyjął dzień, w którym upłynął 7-dniowy termin do uregulowania długu, wynikający z wezwania doręczonego pozwanej w dniu 21 kwietnia 2011 r. W pozostałym zakresie żądanie odsetek podlegało oddaleniu.

Wyrok powyższy w całości zaskarżyły apelacją pozwane B. K. i A. K., zarzucając: 1) naruszenie przepisu prawa procesowego mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 §1 k.p.c., polegające na dokonaniu przez Sąd wadliwej oceny dowodów zebranych w toku postępowania i uznaniu w sposób dowolny, a nie swobodny oraz niezgodny z zasadami doświadczenia życiowego, że dowody te wskazują zasadność żądania pozwu; 2) sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, która miała istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, polegającą na uznaniu, że pozwani nie dokonali nadpłaty w kasie powodowej Spółdzielni, podczas gdy w rzeczywistości w ramach dokonywania różnych wpłat nadpłacili w kasie Spółdzielni kwotę przewyższającą wysokość żądania pozwu.

W konkluzji skarżące wniosły o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości, ewentualnie o uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja zasługuje na uwzględnienie jedynie w nieznacznej części i to nie z przyczyn wskazanych w jej treści.

Na wstępie wskazać należy, iż Sąd pierwszej instancji w zakresie niezbędnym dla rozstrzygnięcia dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, które Sąd Okręgowy podzielił i przyjął za własne jako poczynione z poszanowaniem reguł określonych przepisem art. 233 §1 k.p.c.

Wbrew zarzutom apelacji Sąd pierwszej instancji zważył wszelkie okoliczności sprawy oraz poddał ocenie istotne dla rozstrzygnięcia dowody. W szczególności prawidłowa jest konstatacja o nieudowodnieniu przez pozwanych istnienia rzekomych nadpłat z tytułu opłat należnych za korzystania ze spółdzielczego lokalu. Pomijając nawet brak dokumentów w tym zakresie, zważyć należy, iż istniejące, w znacznej części nawet niesporne, dowody przemawiają przeciwko stanowisku skarżącej. Zdaniem pozwanej B. K., istotne nadpłaty powstać miały przed 2008 r. Gdyby tak było w istocie, jako całkowicie irracjonalne - i to z punktu widzenia obu stron – uznać należałoby tak wystąpienie pozwanej o umorzenie odsetek (k. 157), jak i pozytywną decyzję spółdzielni w tym zakresie.

Nie można też zgodzić się z poglądem apelujących, jakoby wykazywane przez nich nadpłaty nie były uwidaczniane w dokumentach księgowych spółdzielni. Wbrew twierdzeniom skarżących wpłaty uwidocznione w przedłożonych przez pozwaną dowodach wpłat korespondują z wpisami w kartotekach księgowych (k. 111-125). Zauważyć przy tym należy znaczną ogólnikowość zarzutu apelacji w tym zakresie. Skarżący powołując się na znaczną rozbieżność między wartościami z dowodów wpłat a kartoteką spółdzielni czy zeznaniami świadka – głównej księgowej spółdzielni, nie wskazują na konkretne różnice. Wprawdzie w piśmie procesowym uzupełniającym apelację pozwana B. K. przedstawia swoje wyliczenia dotyczące opłat, lecz po pierwsze, są to dokumenty poddane już ocenie przez Sąd Rejonowy, po drugie, twierdzenia pozwanej obarczone są błędem co do nadpłaty istniejącej przed 2008 r. Wskazać w tym miejscu trzeba, że zawarte w aktach sprawy karnej opinie niezależnych biegłych rewidentów nie wskazują na jakiegokolwiek nieprawidłowości księgowe w powodowej spółdzielni. Ubocznie zauważyć można, że pozwane zrezygnowały z przeprowadzenia opinii biegłego z zakresu księgowości.

Odnośnie podstawy prawnej żądania powodowej spółdzielni, za prawidłowe uznać należało rozdzielenie okresów, w którym pozwany przysługiwał tytuł prawny, od tego, w którym tytuł taki już nie istniał. O ile trafne było powołanie odnośnie pierwszego z tych okresów art. 4 (dokładnie winno być 4 ust. 1 i 6) ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (t. jedn. Dz. U. z 2003 r., Nr 119, poz. 1116 ze zm.), o tyle nie można zaakceptować art. 471 k.c. jako podstawy żądania pozwu. Uchybienie to jednak nie miało znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Inna sytuacja zachodziła w zakresie rozstrzygnięcia w przedmiocie odsetek od zasądzonej kwoty. Jakkolwiek Sąd Rejonowy dostrzegł częściową bezzasadność tego żądania, oddalając roszczenie odsetkowe w części, to jednak orzeczenie w tym zakresie dotknięte jest uchybieniem o charakterze materialnoprawnym, które Sąd odwoławczy winien brać pod uwagę z urzędu w granicach zaskarżenia (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, OSNC 2008/6/55). W rozpoznawanej sprawie Sąd pierwszej instancji naruszył art. 482 §1 k.c. statuujący zakaz anatocyzmu. Powód doliczył do należności głównej skapitalizowane odsetki za okres poprzedzający wniesienie pozwu, a zatem mógł domagać się zasądzenia odsetek od całej kwoty dochodzonej pozwem dopiero od chwili jego złożenia.

Mając na uwadze powyższe argumenty, Sąd Okręgowy na podst. art. 386 §1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Za podstawę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego, które po stronie powodowej jako przegranej w znikomym stopniu ograniczyły się do wynagrodzenia radcy prawnego, orzeczono na podst. art. 100 k.p.c. w zw. z art. 391 §1 k.p.c. oraz §6 pkt 4 w zw. z §12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).

SSO M. Boniecki SSO T. Kołbuc SSO M. Bajor - Nadolska